

Κοινωνικά δικαιώματα στην Ε.Ε., ειδικότερα όσον αφορά στην ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της Ε.Ε. και των υπηκόων τρίτων Χωρών

Της κ. **Άννας ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ**
Επιτρόπου αρμόδιας για την Απασχόληση και
τις Κοινωνικές Υποθέσεις, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι Εθνικοί Διαμεσολαβητές¹ είναι επιφορτισμένοι με την επίλυση θεμάτων σε ποικίλους τομείς της πολιτικής της Ε.Ε.. Αλλά, προ πάντων, διαδραματίζουν βασικό ρόλο στο να γίνεται ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων μια ζωντανή πραγματικότητα για όλους τους πολίτες της Ε.Ε., στο να θέτουν σε εφαρμογή τα κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα σε εθνικό επίπεδο αλλά και, ειδικότερα, εξασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με το κοινοτικό δίκαιο στους τομείς: κοινωνικής ευημερίας, και υγείας, ίσης μεταχείρισης, και ελεύθερης κυκλοφορίας.

Θεωρώ αυτό το Σεμινάριο ως εξαιρετική ευκαιρία για τη συζήτηση και την ενθάρρυνση του άκρως σημαντικού ρόλου των Εθνικών Διαμεσολαβητών στην εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου στα Κράτη Μέλη. Παράλληλα, αυτό προσφέρει την δυνατότητα να διερευνηθούν νέοι τρόποι ενίσχυσης της προστασίας των δικαιωμάτων προς όφελος του κάθε Ευρωπαίου πολίτη.

Θα ήθελα επίσης με την ευκαιρία αυτήν να εκφράσω και τα συγχαρητήριά μου, στον απερχόμενο Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή, κ. SÖDERMAN. Ως Ευρωπαίος Διαμεσολαβη-

---

1. Το κείμενο αποδίδει Εισήγηση της κ. Άννας ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ κατά το πραγματοποιηθέν προσφάτως στην Αθήνα Δ' Σεμινάριο των Εθνικών Διαμεσολαβητών των Κρατών Μελών της Ε.Ε. Στην αρχή της ομιλίας της η κ. Επίτροπος ανέφερε τα εξής: Είναι μεγάλη ευχαρίστηση για μένα, που ευρίσκομαι εδώ σήμερα. Πρώτα απ' όλα, θα επιθυμούσα να εκφράσω τα εγκάρδια συγχαρητήριά μου στον κ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΟ για την πρόσφατη εκλογή του στη θέση του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή. Η εκλογή του αυτή αποτελεί έμπρακτη αναγνώριση του έργου. Είμαι βέβαιη, ότι ο κ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΟΣ θα εργαστεί με αφοσίωση προασπίζοντας τα δικαιώματα των ευρωπαίων πολιτών. Γνωρίζω, ότι η άψογη σταδιοδρομία του στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών, όπως και η εμπειρία του από την επιτυχή ίδρυση του Γραφείου του Διαμεσολαβητή στην Ελλάδα, καταδεικνύουν την εξαιρετικά πολύτιμη εμπειρία, που διαθέτει για τη νέα θέση του.

τής εργάστηκε ακαταπόνητα επί επτά και ήμισυ έτη, συμβάλλοντας στην καθιέρωση ακόμη μεγαλύτερης διαφάνειας σε όλα τα όργανα της Ε.Ε. και στη καλλίτερη, απόδοση των ευρωπαϊκών μας θεσμών. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθ' όσον αντιμετωπίζουμε την πρόκληση της διεύρυνσης και κινούμεθα προς μία Ε.Ε. με 25 Κράτη Μέλη και 450 εκατομμύρια κατοίκους.

Πριν εξετάσω συγκεκριμένους τομείς στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής που έχουν ιδιαίτερη σχέση με τους Εθνικούς Διαμεσολαβητές, θα ήθελα να προβώ σε μια σύντομη παρουσίαση της τρέχουσας κοινωνικής πολιτικής της Ε.Ε. και των στόχων μας για το μέλλον.

Το κοινωνικό πρότυπο της Ευρώπης, βασισμένο στην έννοια του κράτους κοινωνικής πρόνοιας, αποτελεί έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και περιλαμβάνει τις έννοιες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της κοινωνικής αλληλεγγύης και της κοινωνικής συνοχής.

Προχωρεί μάλιστα ακόμη πιο πέρα, καλύπτοντας το ανερχόμενο βιοτικό επίπεδο, τα υψηλά επίπεδα κοινωνικής προστασίας, τις βελτιωμένες συνθήκες εργασίας, την προαγωγή της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών και μια καλύτερη ποιότητα της ζωής για όλους τους πολίτες.

Πενήντα έτη μετά τη σύλληψή της, η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται σ' αυτό το κοινωνικό πρότυπο, αφού αυτό δεν αποτελεί απλά ένα όραμα ή ένα ιδανικό, αλλά ένα πρακτικό και ρεαλιστικό πολιτικό εργαλείο, που έχει νόημα, τόσο από οικονομική, όσο και από κοινωνική άποψη.

Δεν αποτελεί αφαιμάξη πόρων, αλλά θετικό παράγοντα επένδυσης, οικονομικής ανάπτυξης και παραγωγικότητας, που μας βοηθά να διαμορφώσουμε ένα καλύτερα καταρτισμένο, μορφωμένο και προσαρμόσιμο στις συνθήκες εργατικό δυναμικό ικανό να ανταποκρίνεται στις αυξανόμενες απαιτήσεις της σημερινής οικονομίας, ελαχιστοποιώντας το ενδεχόμενο μιας δαπανηρής κοινωνικής αποτυχίας και εξασφαλίζοντας κοινωνικά δικαιώματα για όλους τους πολίτες της Ε.Ε..

Τα κοινωνικά συστήματά μας αντιμετωπίζουν τεράστιες προκλήσεις, όπως είναι επί παραδείγματι η γήρανση του πληθυσμού μας, η ριζική τεχνολογική αλλαγή, η ταχύτατη βιομηχανική αναδιάρθρωση και ο αυξανόμενος αριθμός γυναικών, που εισέρχονται στο εργατικό δυναμικό.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι Ευρωπαϊκές Κυβερνήσεις, μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχουν αυξήσει σημαντικά την πολιτική συνεργασία τους στους τομείς της απασχόλησης, της κοινωνικής ένταξης και της κοινωνικής προστασίας.

Ο Μάρτιος του 2000 ήταν μια κρίσιμη καμπή. Ήταν τότε που οι ηγέτες της Ε.Ε. συναντήθηκαν στη Λισσαβόνα και συμφώνησαν σχετικά με ένα δεκαετές πρόγραμμα δράσης, που έχει ως στόχο το να καταστεί η Ευρώπη ανταγωνιστικότερη, δυναμικότερη και πιο συνεκτική από κοινωνική άποψη. Αυτό θα επιτευχθεί με την προσαρμογή στόχων σε συγκεκριμένες υποχρεώσεις, στις οποίες περιλαμβάνεται και η δημιουργία 25 εκατομμυρίων επί πλέον θέσεων εργασίας μέχρι το 2010.

Επί τρία έτη, η ευρωπαϊκή πολιτική για την απασχόληση και οι κοινωνικές πολιτικές επικεντρώνονται σταθερά σ' αυτούς τους στόχους, ενώ τα Κράτη Μέλη συνεργάζονται

για το σχεδιασμό, τη βελτίωση και την τελειοποίηση των μεταρρυθμίσεων στις εθνικές αγορές εργασίας, θέτουν κοινούς στόχους και ανταλλάσσουν διδάγματα από τις εμπειρίες, που έχουν μεμονωμένα αποκομίσει.

Αυτή η νέα μορφή συνεργασίας μεταξύ των Κρατών Μελών λειτουργεί και γι' αυτό προωθούμε τώρα και την ενσωμάτωση των νέων υποψηφίων χωρών σε όλες αυτές τις διαδικασίες.

Είναι όμως σημαντικό να αναφερθεί, ότι η στενότερη συνεργασία δεν σημαίνει μεταφορά των εξουσιών και των αρμοδιοτήτων από τις εθνικές και περιφερειακές αρχές στις Βρυξέλλες. Ούτε, άλλως τε, σημαίνει την εναρμόνιση των κανόνων κοινωνικής ασφάλισης και της νομοθεσίας.

Ο απώτερος στόχος της συνεργασίας αυτής είναι να τονώσει και να ενισχύσει τις εθνικές πολιτικές και να επιτρέψει σε κάθε χώρα να εφαρμόζει κοινωνική πολιτική και πολιτική για την απασχόληση, που να ταιριάζει σε κάθε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό πλαίσιο, με την από κοινού εργασία, μέσα σ' ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο, επιδιώκοντας κοινούς ευρωπαϊκούς στόχους.

Θα ήθελα να αναφερθώ σε έναν ιδιαίτερο τομέα της κοινωνικής πολιτικής σχετικά με τον οποίο, είναι γνωστό, οι Εθνικοί Διαμεσολαβητές αντιμετωπίζουν πολλές καταγγελίες: εκείνον της ελεύθερης κυκλοφορίας.

Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων είναι μία από τις θεμελιώδεις ελευθερίες τις οποίες εγγυάται το κοινοτικό δίκαιο. Αυτή είναι συνυφασμένη με την ιδιότητα του ευρωπαίου πολίτη. Από αυτήν απορρέει η δυνατότητα διαβίωσης και εργασίας σε άλλο Κράτος Μέλος, κάτι που είναι ένα από τα σημαντικότερα δικαιώματα για όλους τους πολίτες και κατοχυρώνεται πλέον με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Αυτό χαρακτηρίζεται από τρία κύρια στοιχεία:

Το δικαίωμα εργασίας ή εγκατάστασης σε διαφορετικό Κράτος Μέλος.

Το δικαίωμα κατοικίας στο Κράτος Μέλος υποδοχής.

Το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης έναντι των πολιτών του Κράτους Μέλους υποδοχής.

Η εργασία και η διαβίωση στο εξωτερικό επιτρέπουν στους πολίτες της Ε.Ε. να βελτιώνουν τις επαγγελματικές προοπτικές τους και παρέχουν στους εργοδότες την ευκαιρία να προσλαμβάνουν το κατάλληλο άτομο για τη συγκεκριμένη θέση.

Όμως, πρακτικά, διοικητικά και νομικά κωλύματα μπορούν ακόμα να αποτρέψουν τους πολίτες της Ε.Ε. από την πλήρη άσκηση της ελευθερίας κυκλοφορίας τους. Καθ' όσον πολλά από τα προβλήματα σχετικά με αυτό τον τομέα έχουν άμεσες επιπτώσεις στα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα των ευρωπαϊών πολιτών, οι πολίτες νιώθουν συχνά εύλογη απογοήτευση, βρίσκονται σε σύγχυση και φθάνουν στο σημείο να αμφιβάλλουν για το εάν η ελεύθερη κυκλοφορία αποτελεί όντως πραγματικότητα.

Ένα από τα συχνότερα προβλήματα, που αντιμετωπίζουν οι πολίτες σχετίζεται με την έλλειψη πληροφοριών για κενές θέσεις εργασίας στα Κράτη Μέλη.

Για τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των χωρών και για τη δυνατότητα των πολιτών να ασκούν το δικαίωμά τους να εργασθούν στο εξωτερικό, υπάρχει το δίκτυο EURES (Ευρωπαϊκές Υπηρεσίες Απασχόλησης), που παρέχει μια πανευρωπαϊκή υπη-

ρεσία πληροφοριών σχετικά με τις κενές θέσεις εργασίας και την αγορά εργασίας με μια βάση δεδομένων για 200.000 θέσεις εργασίας.

Εκτός από μερικές εξαιρετικές περιπτώσεις στο δημόσιο τομέα, καμία θέση εργασίας δεν πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά στους πολίτες της χώρας υποδοχής, αφού μόνο με αυτόν τον τρόπο μπορεί να υπάρξει μια αυξανόμενη κινητικότητα στους διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης και του ιατρικού επαγγέλματος.

Φυσικά, η γλώσσα μπορεί όντως να αποτελεί εμπόδιο στην εργασία σε μια άλλη χώρα. Όμως δεν είναι δυνατόν να επιτρέψουμε να αποτελούν οι γλωσσικές απαιτήσεις αδικαιολόγητα προαπαιτούμενα, που αποτελούν αιτίες αποκλεισμού από την εργασία για μη πολίτες του συγκεκριμένου Κράτους Μέλους.

Εξ άλλου, υπάρχει ένα νομικό πλαίσιο κοινοτικής εμβέλειας για την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, το οποίο επιτρέπει στους διπλωματούχους να ταξιδεύουν ελεύθερα και να χρησιμοποιούν τα πτυχία τους, τα διπλώματά τους, ή τα πιστοποιητικά σπουδών τους.

Ένα άλλο σημαντικό θέμα για την κινητικότητα είναι η κοινωνική προστασία. Οι πολίτες εκφράζουν συχνά ανησυχίες για τα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισής τους όταν διακινούνται από ένα Κράτος Μέλος σε άλλο. Πρόκειται για ένα τομέα όπου η Ένωση διαδραματίζει όλο και σημαντικότερο ρόλο με τη σύνδεση των διάφορων συστημάτων κοινωνικής προστασίας (μέσω του Κανονισμού 1408/71), την διασφάλιση, ότι οι πολίτες που διακινούνται εντός της Ε.Ε. δεν χάνουν τα δικαιώματα της κοινωνικής ασφάλισής τους και την εγγύηση, ότι ένας διακινούμενος αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως και οι πολίτες της χώρας υποδοχής.

Καθ' όσον ο τομέας της κοινωνικής προστασίας υπάγεται στις υπηρεσίες κοινής ωφελείας της χώρας υποδοχής, ο ρόλος του Εθνικού Διαμεσολαβητή, σε τοπικό επίπεδο, είναι ουσιώδης, ιδιαίτερα όσον αφορά στα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης για τους διακινούμενους εργαζομένους.

Οι κοινοτικοί κανόνες για την κοινωνική ασφάλιση καλύπτουν την υγειονομική περίθαλψη και παρέχουν δικαίωμα θεραπείας σε ένα διακινούμενο, που εργάζεται με ίσους όρους όπως και οι πολίτες της χώρας υποδοχής. Τον περασμένο μήνα, η Επιτροπή προχώρησε περισσότερο και ενέκρινε την πρόταση για την ευρωπαϊκή κάρτα υγειονομικής ασφάλισης. Αυτό αποτελεί σημαντική πρόοδο για τη μείωση της γραφειοκρατίας του προηγούμενου συστήματος και βοηθά τους πολίτες να ασκούν ευκολότερα το δικαίωμα υγειονομικής περίθαλψής τους σε ένα Κράτος Μέλος.

Η ελευθερία διακίνησης και το δικαίωμα νόμιμης κατοικίας ισχύουν επίσης και για εκείνους, που δεν εργάζονται (σπουδαστές, συνταξιούχους), καθώς και για εκείνους, που δεν έχουν το δικαίωμα παραμονής βάσει του κοινοτικού δικαίου. Αυτό ισχύει εφ' όσον αυτοί δεν επιβαρύνουν το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του Κράτους Μέλους υποδοχής.

Όλες αυτές οι διατάξεις για την ελεύθερη διακίνηση ισχύουν για τους πολίτες των Κρατών Μελών της Ε.Ε. και τα μέλη των οικογενειών τους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους. Ακόμη και για τους πολίτες τρίτων χωρών, που δεν έχουν εισέτι αποκτήσει δικαίωμα ελεύθερης διακίνησης βάσει του κοινοτικού δικαίου, η Επιτροπή έχει υποβάλει

πρόταση σχετικά με μια μακροπρόθεσμη ρύθμιση του καθεστώτος νόμιμης κατοικίας των πολιτών τρίτων χωρών που εργάζονται και διαμένουν νόμιμα στην Ε.Ε..

Αυτό το σχέδιο Οδηγίας συζητείται στο Συμβούλιο, και αφού εγκριθεί, θα επιτρέψει σε έναν πολίτη τρίτης χώρας, που έχει κατοικήσει νόμιμα επί 5 συναπτά έτη σε ένα Κράτος Μέλος, να διακινηθεί προς άλλο Κράτος Μέλος.

Σ' αυτό τον τομέα, έχει επιτευχθεί, επίσης, μια πολιτική συμφωνία για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης έτσι, ώστε να καλύπτονται και οι πολίτες τρίτων χωρών, που έχουν νόμιμη κατοικία. Αυτό σημαίνει ότι τα δικαιώματά τους για κοινωνική ασφάλιση, κατά τη διακίνηση από ένα Κράτος Μέλος προς άλλο, θα προστατεύονται με τον ίδιο τρόπο, όπως και εκείνα των πολιτών της Ε.Ε.. Η επίσημη έγκριση του εν λόγω Κανονισμού αναμένεται σύντομα.

Σε όλους αυτούς τους τομείς, οι Εθνικοί Διαμεσολαβητές διαδραματίζουν βασικό ρόλο. Στην πράξη, γνωρίζουμε, ότι τα εμπόδια στην ελεύθερη διακίνηση προκύπτουν συχνά από τη λανθασμένη εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, από τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές Υπηρεσίες. Εφ' όσον το κοινοτικό δίκαιο είναι εθνική νομοθεσία, η πλήρης εφαρμογή της πρέπει να εποπτεύεται από τον Εθνικό Διαμεσολαβητή.

Σήμερα, περισσότερο από ό,τι κατά το παρελθόν, οι πολίτες πρέπει να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους και ιδιαίτερα τα κοινωνικά. Καθώς εισερχόμεθα σε περίοδο ιστορικής αλλαγής στην Ευρώπη, οι άνθρωποι πρέπει να γνωρίζουν σε ποιον να απευθύνονται για συμβουλές και παροχές βοήθειας.

Αν και ο Εθνικός Διαμεσολαβητής δεν είναι δικαστικό όργανο, ο ρόλος του είναι ουσιώδης για τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων των πολιτών έναντι των θεσμικών Οργάνων της Κοινότητας και για την παροχή βοήθειας στους πολίτες, που αντιμετωπίζουν δυσκολίες με την εθνική, περιφερειακή, ή τοπική διοίκησή τους.

Με τις καταγγελίες που αφορούν διάφορους τομείς του κοινοτικού δικαίου - όπως εκείνοι της εσωτερικής αγοράς ή του ανταγωνισμού - τα οικονομικά συμφέροντα μπορούν να ωθήσουν συχνά τους θιγομένους να προσφύγουν στη δικαιοσύνη. Οι μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες, παραδείγματος χάριν, δεν έχουν καμία δυσκολία στην εξασφάλιση κεφαλαίων για να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους.

Όμως, σε τομείς όπως τα κοινωνικά δικαιώματά ή το περιβάλλον οι πολίτες μπορεί να μην έχουν τα μέσα, ή τους πόρους για να προσφύγουν στη Δικαιοσύνη. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, ο Εθνικός Διαμεσολαβητής παρέχει πάρα πολύ σημαντική υπηρεσία στους πολίτες, ενεργώντας ως προσιτό και τοπικό ενδιάμεσο όργανο, επιλύοντας διαφορές και προσπαθώντας να συντελέσει στο να καταστούν οι Δημόσιες Υπηρεσίες περισσότερο διάφανες, δίκαιες και υπεύθυνες στα μάτια του πολίτη.

Και αυτό συμβαίνει γιατί οι Εθνικοί Διαμεσολαβητές ευρίσκονται πλησιέστερα στις περιφερειακές και τοπικές Υπηρεσίες, όντας κατ' αυτόν τον τρόπο να είναι σε καλλίτερη θέση για να κατανοούν τις δυσχέρειες των κατά τόπους Υπηρεσιών και να αντιμετωπίζουν την ιδιόζουσα, ανάλογα με την εκάστοτε χώρα, φύση των καταγγελιών. Είναι σαφές, ότι η ελεύθερη διακίνηση των εργαζομένων είναι τομέας όπου αυτό καθίσταται προφανές.

Δυστυχώς, οι πολίτες αγνοούν συχνά τη δυνατότητα καταγγελίας στους Εθνικούς Διαμεσολαβητές περιπτώσεων παραβίασης κοινοτικού δικαίου. Αυτό παρατηρείται περισσότερο στην περίπτωση πολιτών, που προέρχονται από άλλο Κράτος Μέλος. Μπορεί να μην καταλαβαίνουν το σύστημα της χώρας υποδοχής και να έχουν μια ανεπαρκή γνώση της γλώσσας του τόπου.

Κατά συνέπεια, οι καταγγελίες δεν υποβάλλονται σε εθνικό επίπεδο με αποτέλεσμα είτε η διαμαρτυρία ενός πολίτη να μην εξετάζεται καθόλου, είτε αυτή να καταλήγει να εξετάζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι ανησυχητικό ότι, κάθε έτος, το 35% των καταγγελιών ενώπιον του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή διαβιβάζεται προς εξέταση στους Εθνικούς Φορείς. Αυτό το θέμα πρέπει να αντιμετωπιστεί επείγοντως, εάν θέλουμε να έχουμε αποδοτικά και γρήγορα αποτελέσματα.

Οι Εθνικοί Διαμεσολαβητές διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην ενημέρωση των πολιτών για τα δικαιώματά τους. Για το λόγο αυτό, απαιτείται να είναι απόλυτα εξοικειωμένοι με τις σύγχρονες τάσεις στο κοινοτικό δίκαιο. Αυτό συνεπάγεται τεράστια ευθύνη, ιδιαίτερα εάν ληφθεί υπόψη, ότι το κοινοτικό δίκαιο αποτελεί τον κυρίως όγκο της εθνικής νομοθεσίας.

Μία λοιπόν από τις σημαντικότερες προκλήσεις για τους Εθνικούς Διαμεσολαβητές είναι να συμβάλουν στην προώθηση της ευαισθητοποίησης των πολιτών και της ενημέρωσής τους αναφορικά με τα δικαιώματά τους. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να χρησιμοποιήσουν επωφελώς τα ΜΜΕ, να συμμετέχουν σε σεμινάρια και να κάνουν χρήση ιστοχώρων για τη δημοσίευση δελτίων τύπου και τη μετάδοση ειδήσεων από τις Εθνικές Υπηρεσίες. Οφείλουν ακόμη να συμβάλουν στο να καταστούν οι υπηρεσίες τους πιο προσιτές στους πολίτες. Και βέβαια να πράξουν ό,τι είναι αναγκαίο, ώστε να περάσει παντού το μήνυμα, ότι η υποβολή καταγγελίας ενώπιον του διαμεσολαβητή αποτελεί δικαίωμα κάθε πολίτη της Ε.Ε..

Πιστεύω, ότι η στενή συνεργασία με Συναδέλφους σας από τις υποψήφιες χώρες είναι ζωτικής σημασίας. Η ανταλλαγή εμπειριών και η δραστήρια βοήθεια υπέρ των υποψηφίων να ενταχθούν στην Ε.Ε. χωρών είναι περισσότερο παρά ποτέ αναγκαία.

Καλώ από το βήμα αυτό τους Εθνικούς Διαμεσολαβητές να εξακολουθήσουν να συμμετέχουν σε διεθνείς εκδηλώσεις και ιδίως σε συναντήσεις με τα Κράτη Μέλη, ενισχύοντας έτσι ακόμη περισσότερο τη δημόσια παρουσία τους και βοηθώντας τους πολίτες να κατανοήσουν καλύτερα τον υψηλό ρόλο τους.

Πιστεύω, ότι οι Εθνικοί Διαμεσολαβητές πρέπει στο σύνολό τους να ενθαρρυνθούν να διαδραματίσουν πιο δυναμικό ρόλο έναντι των Οργάνων της Ε.Ε., σε συντονισμό και σε στενή συνεργασία με τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και, ιδίως, την Επιτροπή αναφορών του.

Ένα καλό παράδειγμα της βελτιωμένης συνεργασίας μεταξύ των Εθνικών Διαμεσολαβητών και των Ευρωπαϊκών Οργάνων είναι το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συνδέσμου Διαμεσολαβητών. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για την αξία αυτού του Δικτύου, που είναι ζωτικής σημασίας εργαλείο και πρέπει να ενισχυθεί.

Πιστεύω ακράδαντα, ότι πρέπει να υποστηρίξουμε τους Εθνικούς Διαμεσολαβητές αποτελεσματικά κατά την εξέταση καταγγελιών σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτι-

Κωνσταντίνος ΓΕ. Αθανασόπουλος

Καθηγητής Τμήμ. Οικ., Περιφ.
Ανάπτ. Παντείου Πανεπιστ.
Κοινων. Πολ. Επ. Αθηνών

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΙ
ΤΟΠΙΚΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**

Τόμος Α'
Δ' έκδοση

Ο θεσμός της Περιφέρειας
στο Βέλγιο. Ο θεσμός της Περιφέρειας
στην Γαλλία. Ο θεσμός της Περιφέρειας
στην Ελλάδα. Ο θεσμός της Περιφέρειας
στην Ιταλία. Η Επιτροπή Περιφερειών.
Βιβλιογραφία.

Αθήναι, 1999

Κωνσταντίνος ΓΕ. Αθανασόπουλος

Καθηγητής Τμήμ. Οικ., Περιφ.
Ανάπτ. Παντείου Πανεπιστ.
Κοινων. Πολ. Επ. Αθηνών

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΙ
ΤΟΠΙΚΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**

Τόμος Β'
Νέα έκδοση
(Ε')

Αυστρία, Βέλγιο, Δανία,
Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο,
Ιταλία

Αθήναι, 2000

κού δικαίου, αντιδρώντας αμέσως στα αιτήματά τους για πληροφορίες. Αυτή η προσέγγιση είναι, εξ άλλου, σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας, και μπορεί να βοηθήσει στην επίλυση υποθέσεων κατά τρόπο ταχύ και άτυπο.

Για το λόγο αυτό διάκειμαι ευνοϊκά στο να υπάρχουν σαφείς διατάξεις για τους Διαμεσολαβητές στα Εθνικά Συντάγματα. Ήδη, το δικαίωμα προσφυγής σε Διαμεσολαβητή ή στην Επιτροπή Αναφορών του Κοινοβουλίου προβλέπεται στα Συντάγματα ένδεκα από τα δέκα πέντε Κράτη Μέλη της Ε.Ε.. Το ίδιο ισχύει επίσης για έξι από τις δέκα υποψήφιες χώρες. Μια τέτοια πρόβλεψη ενισχύει το έργο των Εθνικών Διαμεσολαβητών και εξασφαλίζει την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Βοηθά, επίσης, στην ολοκλήρωση της Ε.Ε. πέρα από μια αυστηρά οικονομική προσέγγιση, τοποθετώντας τον άνθρωπο στο επίκεντρο της Ευρώπης μας.

Καταλήγοντας, θα ήθελα να υπογραμμίσω, ότι υποστηρίζω ολόψυχα κάθε δυναμική προσέγγιση συνεργασίας των Εθνικών Διαμεσολαβητών τόσο στην Ένωση, όσο και με τις υποψήφιες χώρες. Παροτρύνω δε από το βήμα αυτό τους προασπιστές αυτούς των δικαιωμάτων του πολίτη να παίξουν τον πλέον δυναμικό ρόλο στην υποστήριξη ενός κοινωνικού προτύπου, που είναι αντάξιο του τρόπου, που όλοι μας ανεξαιρέτως οραματιζόμαστε να ζήσουμε και να εργαστούμε στον 21ο αιώνα.

Η σημερινή εκδήλωση πιστεύω, ότι έρχεται να υπογραμμίσει τη δέσμευση των Εθνικών Διαμεσολαβητών για τη λήψη των περαιτέρω θετικών μέτρων έτσι, ώστε να συμμετέχουν ισότιμα όλοι οι πολίτες στην κοινωνία που ζούμε σήμερα. Αποτελεί συνάμα μια χρήσιμη ευπρόσδεκτη ευκαιρία για την Επιτροπή να ενημερωθεί ακόμη περισσότερο για τις τρέχουσες πρακτικές σε εθνικό επίπεδο.